

Néhány óra a Gopher-térben: például a mezőgazdaság

Sorozatunkban a Gopherrel elérhető forrásokról azért igyekszünk néhány szakterületen gyorsfényképet adni, hogy ebben az öntörvényű világban ne maradjon magára a felhasználó. Az orvostudomány után a sorozat második darabjában a mezőgazdasághoz kapcsolódó forrásokat mutatjuk be.

Bevezetés

Gopheres kalandozásaink első részében* az orvostudományhoz kapcsolódó néhány forrást és azok gopheres elérésének egy-egy lehetséges útját mutattuk be. Az olvasó továbbra is néhány példát kap majd gopheres kalandozásokról, és a segítségükkel megtalált információforrásokról, de ezúttal a tág értelemben vett mezőgazdaság területéről. Változatlanul nincs tehát szó kimerítő teljességről, szeretnénk viszont a kalandozáshoz kedvet csinálni mindenkinek.

Előző írásunkban már elmondtuk, mi a Gopher. Emlékeztetőül azonban álljon itt néhány szó.

A Gopher elosztott szöveges adatbázis-kezelő eszköz, amely kliens-szerver elven működik. Menürendszere segítségével a felhasználó nemcsak a szerver gépen tárolt szöveges állományokat, hanem a hálózat más szerver gépein lévő szöveges dokumentumokat is el tudja érni. A Gopherhez kapcsolódó Veronica szerverek segítségével a legkülönbözőbb Gopher-tételek címében kereshetünk.

Aki nem fér hozzá Gopher szerverhez, telnettel felhívhat nyilvános Gopher klienseket, és ezekkel bonyolíthatja a kommunikációt. Alaphelyzetnek továbbra is azt tekintjük, hogy a sok jó hazai Gopher közül a Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem Gopher szerverét értük el. Ábráink a Minuet nevű shareware program kinyomtatott képernyőit mutatják.

Leletek

Ezúttal ott kezdjük, ahol a múltkor abbahagytuk. A BKE Gopherét elérve az egyik menüpont az európai gyökérszerver, ahonnan az „Other Gopher

and Information Servers” ágon eljuthatunk a North Carolina State University „falak nélküli könyvtárához”. A „Library Without Walls” keretében a mezőgazdasági virtuális „kutatószobát” (study carrel) nézzük meg (1–2. ábra).

```
File Edit Window Setup Help 12:46:08
[.] Gopher Information Service [X] History [1]
  |
  +-- Other Gopher and Information Servers
      |
      +-- North America
          |
          +-- USA
              |
              +-- north carolina

<Directory> Duke University Medical Center Gopher Server
<Directory> Duke University Talent Identification Program (TIP)
<Directory> Duke University, Division of Cardiology
<Direc / Looking up dewey.lib.ncsu.edu... er Sc
<Direc
<Directory> NPI Management LP (commercial real estate in Charlotte, NC
InformADUKE : The Duke Library Gopher
<Directory> National Institute of Environmental Health Sciences (NIEHS
National Toxicology Program (NTP)
<Directory> North Carolina Cooperative Extension Service Gopher
North Carolina University Infopoint system
<Directory> North Carolina State University Library gopher
idle
```

1. ábra

```
File Edit Window Setup Help 12:48:10
[.] Gopher Information Service [X] History [1]
  |
  +-- North Carolina State University Library gopher
      |
      +-- Study Carrels (organized by subject)
          |
          +-- Agriculture

<Telnet> Advanced Technology Information Network (ATI-NET)
<Directory> Agricultural Genome Gopher at NAL
<?h?> Agricultural Genome WWW server at NAL (WWW)
<Searcher> Agricultural Market News (search)
<Telnet> Clemson University Forestry and Agricultural Network
Internet/BITNET Resources in Agriculture (NOT JUST COMS)
<Directory> Libraries with Extensive collections in Agriculture
<Directory> Master Gardener Information (Texas Agr. Extension Service)
<Directory> Museum of Paleontology Gopher (University of California-Berkeley)
<Directory> North Carolina Cooperative Extension Service gopher
<Telnet> PENpages
getting
```

2. ábra

Ezzel igazából csak további utunkat jelöltük ki, méghozzá az Egyesült Államok Nemzeti Mezőgazdasági Könyvtára (National Agricultural Library = NAL) Gopheréhez. Itt válasszuk ki a mezőgazdasági genom (az élő szervezetek genetikai információinak összességére vonatkozó) Gophert, amely főként növénygenetikai információt tartalmaz, de az állatok genetikájával kapcsolatban is található rajta információ (3. és 4. ábra).

Érdekes megnéznünk azt is, mit kínál a NAL a szaktanácsadás (idehaza is igen fontos) területén (5–6. ábra).

* Lásd KOLTAY T.: Néhány óra a Gopher-térben: például az orvostudomány. = TMT, 41. köt. 11–12. sz. 1994. p. 441–447.

```

# File Edit Window Setup Help                               12:50:45
[.]-----Gopher Information Service-----[X] History [!]
|-----NCSU's "Library Without Walls"
|-----Study Carrels (organized by subject)
|-----Agriculture
|-----Agricultural Genome Gopher at NAL
|-----
|-----<File>-----README - About the Agricultural Genome Gopher at NAL
|-----<Directory>-----Plant Genome Information
|-----<Directory>-----Animal Genome Information
|-----<Directory>-----GRIN, National Genetic Resources Program, USDA-ARS
|-----<Directory>-----Other Biology Gophers
|-----<Directory>-----Mother of All Gophers @ UWS
|-----<Directory>-----National Agricultural Library Gopher Server
|-----<File>-----National Agricultural Library Phone List
|-----<Searcher>-----Search National Agricultural Library Phone List
|-----
|-----idle

```

3. ábra

```

# File Edit Window Setup Help                               12:52:56
[.]-----About Plant Genome Data-----[!]
About Plant Genome Data

The Plant Genome Database Project offers two sources of data on this
menu: the "Plant Genome Database Gopher" and "Species Specific
Gophers".

1. Plant Genome Database Gopher

This gopher accesses data that our collaborators provide to us as
standalone databases. We install the databases on our server and
configure them to allow Gopher and WWW access. The databases are
periodically replaced with new versions as our collaborators
accumulate data.

This resource actually contains more than just plant data. An amount
of information from other genome projects (Drosophila, C. elegans,
human, etc.) is available in a form we are able to offer with little
additional effort. Many biologists are eager to compare data across
species and we hope this service makes it a little easier.

```

4. ábra

```

# File Edit Window Setup Help                               12:57:44
[.]-----Gopher Information Service-----[X] History [!]
|-----Study Carrels (organized by subject)
|-----Agriculture
|-----North Carolina Cooperative Extension Service
|-----NC Extension Information
|-----
|-----<Directory>-----Ag. Communications Video Productions Catalog
|-----<Directory>-----Demographic Data for North Carolina
|-----<Directory>-----Economics (Information Notes)
|-----<Directory>-----Four-11
|-----<Directory>-----Horticulture (Information Leaflets)
|-----<Directory>-----Media Library Holdings
|-----<Directory>-----Plant Pathology (Information Notes)
|-----<Searcher>-----Search (UNDER CONSTRUCTION) - Publications Directory
|-----<Searcher>-----Search HomeCare Database (spill/stains on surface)
|-----<Searcher>-----Search TELE TIP
|-----<Searcher>-----Search Toxicology/Water-Quality (NC documents)
|-----<Directory>-----Stewardship Wildlife Notes
|-----
|-----get

```

5. ábra

```

# File Edit Window Setup Help                               12:58:51
[.]-----Gopher Information Service-----[X] History [!]
|-----Agriculture
|-----North Carolina Cooperative Extension Service
|-----NC Extension Information
|-----Economics (Information Notes)
|-----
|-----<Searcher>-----Search Economic Information Notes
|-----<File>-----ITD-01 Exporting Agricultural Products (6/93)
|-----<File>-----ITD-02 NAFTA - What Will it Mean? (1/93)
|-----<File>-----ITD-03 NAFTA - Commodity Impacts (1/93)
|-----<File>-----ITD-04 NAFTA - Selected References (1/93)
|-----<File>-----ITD-05 Import Tariffs (1/93)
|-----<File>-----ITD-06 Non-tariff Trade Barriers (1/93)
|-----<File>-----ITD-07 Import Licenses (1/93)
|-----<File>-----ITD-08 Import Quotas (1/93)
|-----<File>-----ITD-09 Section 22 Import Quotas (1/93)
|-----<File>-----ITD-10 Tariff-Rate Quota (TRQ) (1/93)
|-----<File>-----ITD-11 Variable Levies (1/93)
|-----<File>-----ITD-12 Voluntary Export Restraints (1/93)
|-----
|-----getti

```

6. ábra

Európába visszatérve érdemes Giessenbe „látogatnunk”. Ez a németországi egyetem ismert mezőgazdasági karáról is. A 7. ábra az állatvédelemmel kapcsolatos kínálatukat mutatja.

A Giesseni Egyetem vonatkozásában is igaz, hogy a Gopher útján elérhetjük a könyvtár katalógusát. Ilyenkor a telnetes hívás nehézségeivel is meg kell küzdenünk. A hívást elvégzi helyettünk a

```

# File Edit Window Setup Help                               13:11:37
[.]-----Gopher Information Service-----[X] History [!]
|-----Other Gopher and Information Servers
|-----Europe
|-----University of Giessen, (DE)
|-----Tierschutz - Animal protection
|-----
|-----<Directory>-----1. Tierhaltung
|-----<Directory>-----2. Tierversuche allgemein
|-----<Directory>-----3. genehmigungspflichtige Tierversuche
|-----<Directory>-----4. anzeigepflichtige Tierversuche
|-----<Directory>-----5. Arbeit der Tierschutzbeauftragten
|-----<Directory>-----6. Tierschutzgesetz-Novellierung
|-----<Directory>-----7. Textarchiv zum Tierschutz
|-----<Directory>-----8. Alternativen zum Tierversuch
|-----<Directory>-----9. Tierschutz - Forschungsfoerderung - Funds
|-----
|-----idle

```

7. ábra

Gopher, de a bejelentkezés, az esetleges login és jelszó (password) ismeretének problémája ugyanúgy fennáll, mintha közvetlenül hívtuk volna azt a számítógépet, amelyen az OPAC fut. Ezért aztán ilyen esetekre jó, ha felkészülünk, például úgy, hogy megnézzük a *Peter Scott* szerkesztésében rendszeresen aktualizált *Hytelnet* hipertext útmutatót.

Ha Európában maradunk továbbra is, felmerülhet, hogy Hollandia vezető agráregyetemének, a Wageningeni Egyetemnek a „házatáján” is körülnézzünk. Itt megint csak telnetes forrásokhoz jutunk. A díszfák DRYADE nevű adatbázisa holland nyelvű, de megnézhetjük a holland mezőgazdasági könyvtárak közös katalógusát (8–9. ábra).

A 8. ábrán látjuk, hogy Wageningenben elhelyezték *Wilfred Drew* útmutatóját a mezőgazdasági hálózati erőforrásokról. Címe: Not just cows, azaz Nem csak tehének.

```

# File Edit Window Setup Help                               11:30:31
[.]-----Gopher Information Service-----[X] History [!]
|-----Other Information Servers
|-----Wageningen Agricultural University Gopher
|-----Other servers in Wageningen.
|-----Library
|-----
|-----<File>-----About the Wageningen Agricultural University Library
|-----<File>-----About the Catalogue
|-----<File>-----Dutch Union Catalogue of Agricultural Books and Periodicals
|-----<File>-----About DRYADE (in Dutch)
|-----<File>-----DRYADE - Database of ornamental trees (in Dutch)
|-----<File>-----Internet/BITNET Resources in Agriculture : NOT JUST COWS
|-----<Directory>-----Selected Internet Resources - Agriculture
|-----
|-----idle

```

8. ábra

MAIN MENU

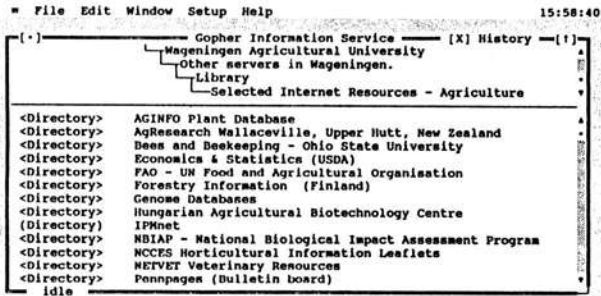
1. AGRALIN - About AGRALIN
2. LIBRARIES - About the participating libraries
3. CATALOGUE - About the catalogue
4. DOCUMENTS - About document delivery
5. SEARCH - Search the catalogue
6. E or EXIT - Exit

Select entry by number or name -

Alt-F1:Help Alt-F2:Disconnect Ctrl-Ins:Copy Shift-Ins:Paste Alt-F4:Reduce

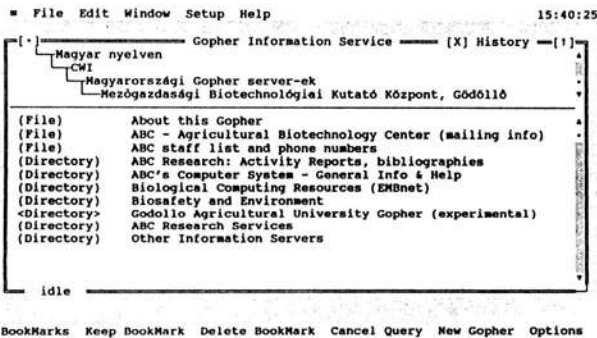
9. ábra

Ha viszont a válogatott Internet-források menüpontját választjuk, ismét a „világra nyílik ablak”, és azt is mondhatnánk, hogy kerülő úton ugyan, de hazaértünk. Itt találtuk ugyanis a Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóintézetének (MBK) Gopherjét (10. ábra). Az MBK Gödöllőn van, tehát célszerűbb „hazai pályán” elérnünk.

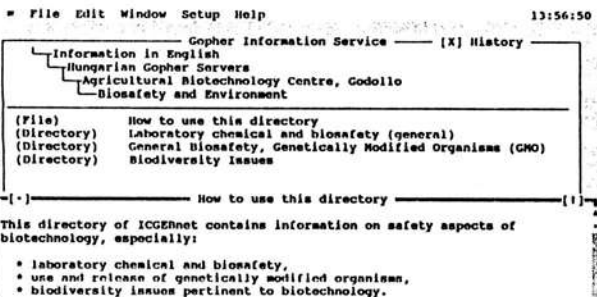

10. ábra

Az MBK Gopherén az EMBnet, az Európai Molekuláris Biológiai Hálózat szolgáltatásaihoz is hozzáférhetünk. Az MBK ugyanis az EMBnet nemzeti központja. A szolgáltatás ingyenes, de – sok más adatbázis gyakorlatához hasonlóan – regisztráltatnunk kell magunkat (11–12. ábra).

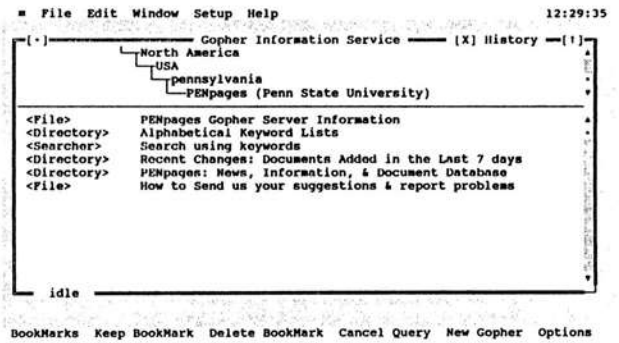
11. ábra

12. ábra

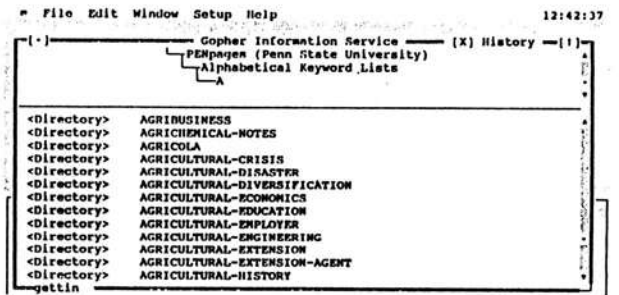
Mezőgazdaságról beszélve szinte magától értődik, hogy nem hagyhatjuk ki a PENpages szolgáltatást, amelyet az Egyesült Államok egyik

kiemelkedő agrárállamának egyeteme, a Pennsylvania State University működtet, és a telnevezés lehetősége mellett Gopherrel is elérhető (13. ábra).

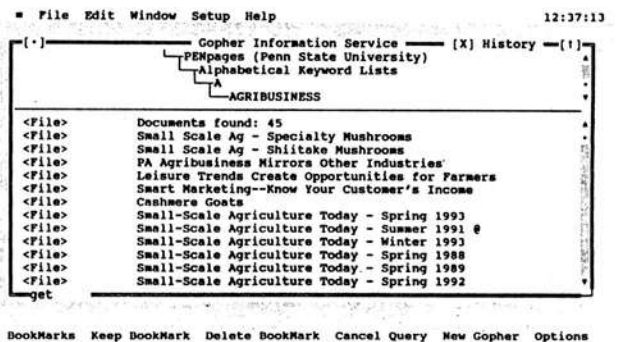
13. ábra

A PENpages is lényegében szaktanácsadási rendszer. Ehhez hasonlólt már a NAL kapcsán láthattunk, és további amerikai Gophereken, többek között a Mezőgazdasági Minisztérium (US Department of Agriculture) kapcsán is bemutatnánk. A PENpages betűrendes indexet kínál a kereséshez. A 14. ábra az indexből több, a mezőgazdasággal kapcsolatos kifejezést mutat.

14. ábra

A 15–16. ábra az agribusiness menüjét, valamint a gombatermesztés alapjait és üzleti hasznát tárgyaló állományba enged betekintést.

15. ábra

File Edit Window Setup Help 12:40:12
 [-] Small Scale Ag - Specialty Mushrooms [1]
 competing with large-scale producers in established markets. However, small-scale cultivation of specialty mushrooms could be a profitable addition to your farming enterprise.

About Mushrooms
 A mushroom is neither a plant nor an animal, but has properties of each. Modern taxonomists give the fungi, including all mushrooms, a kingdom all their own. Most mushrooms have a "common" name and a "scientific" name. The latter identifies the genus, species, and sometimes the variety of mushroom for the experts. This eliminates confusion since one common name can apply to several different species. Scientific names usually appear in italics with the genus capitalized.

Like plants, mushrooms begin with a "seed", which is actually a microscopic spore. The gills or pores beneath the cap of a parent mushroom produce spores and a single mushroom produces thousands. The wind can easily transport a spore until it comes to rest in a suitable environment and then germinates and grows into a mat of root-like filaments called hyphae. The mat of hyphae is called the mushroom's mycelium. Unlike plants, this outgrowth of a single spore cannot produce a mushroom. Instead, like

16. ábra

A 17. ábra az Agricultural Engineering címszó alatt kiválasztott állományt mutatja a traktorok karbantartásának fontosságáról.

File Edit Window Setup Help 12:45:44
 [-] Maintaining Tractors and Equipment [1]
 NEMS SERVICE -- 2/11/94

MAINTAINING TRACTORS AND EQUIPMENT CAN BOOST YOUR BOTTOM LINE

UNIVERSITY PARK, Pa. -- Small details such as equipment maintenance can increase a farm's overall margin of profitability, says a researcher in Penn State's College of Agricultural Sciences.

"Most farms have at least one tractor and a whole complement of machinery," says Dr. James Hilton, associate professor of agricultural engineering. "The tractor is integral to most farming operations and deserves attention since it contributes to the farm's profitability in many ways."

Take time this winter to clean, lubricate, adjust and evaluate the condition of your machinery before storing it. Order spare parts early. As a farm manager, you can add to the bottom line through regular and timely equipment maintenance.

"It's easy to take a tractor for granted until a breakdown occurs during a critical farming operation," says Hilton. "Major equipment breakdowns during critical farm operations can cost producers hundreds or even thousands of dollars, depending on the type of farm and the time in the growing season." Farmers can do several things to reduce farm tractor expenses. "A shift

17. ábra

A fentiekben a tágabb értelemben vett mezőgazdaságról beszéltünk, ennek ellenére viszonylag kevés információforrással találkozhattunk. Jóval többet láttunk volna, ha az élettudományok területén tovább kutakodunk. A kisebb szám persze igencsak viszonylagos, hiszen „Igéretünkhöz híven” messze nem mutattunk be mindent. Reméljük mindenesetre, hogy kedvcsinálásnak ennyi elég volt.

Beérkezett: 1994. XI. 30-án.

Felhívás

1995. március 21-én a *TFPL Ltd.* (Egyesült Királyság) az **5. Európai Üzleti Információs Konferencia** előrendezvényeként 9.30-tól 16.30-ig egynapos szemináriumot tart az *Országos Széchényi Könyvtárban* az alábbi öt témakörben (angol nyelven):

1. Az üzleti információs szolgáltatások fejlesztése a közművelődési és felsőoktatási könyvtárakban
2. A projektmenedzsment technikája könyvtárosok és információs szakemberek számára
3. Hogyan gyűjtsük, szervezzük, árazzuk, reklámozzuk és adjuk el az üzleti információt?
4. A könyvtár és az információs szolgáltatások marketingje
5. Az európai és amerikai céginformáció értelmezése és felhasználása

A szeminárium ingyenes. Résztevői egyúttal meghívást kapnak a konferencia ünnepélyes megnyitására, és az ebből az alkalomból tartandó fogadásra (Hotel Kempinski, 1994. március 21., 18.30–20.30).

Jelentkezési lap kérhető:
 Magyar Könyvtárosok Egyesülete, titkárság
 Budapest V., Hold u. 6.
 Telefon: 111-8634

Az OCLC új szolgáltatásai

Az OCLC bevezette a *ContentsFirst* és az *ArticleFirst* nevű két új, online adatbázisát.

A *ContentsFirst* 7000 folyóirat több mint 80 000 számának tartalomjegyzékét tartalmazza 1990 óta. Naponta egészítik ki, így 48–72 órával a megjelenés után már online hozzáférhető a tartalomjegyzékek.

Az *ArticleFirst* ugyanebből a 7000 folyóiratcíméből tartalmazza 1 millió cikk leírását, s benne tárgy vagy szerző szerint lehet keresni. Ugyancsak naponta egészítik ki.

Az adatbázisok a folyóiratcímeknél jelzik, hogy mely könyvtárak állományában található meg, és SDI-szolgáltatással is kombinálva vannak.

A feldolgozott folyóiratok száma hamarosan 11 000-re fog nőni, és évente 1 millió cikkel gyarapszik az adatbázis. Az *ArticleFirst*hez hamarosan dokumentumellátó szolgáltatás fog csatlakozni.

A *DiscLit: British Authors a Twaine English Authors Series* 145 kötetének teljes szövegét tartalmazza, a G. K. Hall and Company kiadásában. Az egyes kötetek a legfontosabb angol szerzőkre vonatkozó információkat tartalmazzák: előszó, életrajzi kronológia, történelmi háttér, életrajz, válogatott annotált bibliográfia, index. A szerzők köre *Chaucer*től *Rushdie*-ig terjed.

/Advanced Technology/Libraries, 21. köt. 11. sz. 1992. p. 8–9/

(P. I.)